

Tuchtrecht als semi-strafrecht

Eenieder aan wie vragen worden gesteld die van belang kunnen zijn voor de belastingheffing te zijnen aanzien is gehouden daarop te responderen.¹ Het verwijtbaar niet, onjuist of onvolledig antwoorden op vragen van de inspecteur kan leiden tot een fiscale overtreding of zelfs misdrijf met mogelijk fikse straffen tot gevolg.²

In het kader van de fiscale informatieverplichting mag een inspecteur alleen vragen naar de feiten. Als een cliënt zijn adviseur verzoekt de beantwoording van vragen, bijvoorbeeld naar aanleiding van een ingediende aangifte, ter hand te nemen zal een adviseur wellicht geneigd zijn de reactie met fiscale bril op te schrijven. Daarmee is op zich niks mis, zolang met die fiscale inkleuring de feiten geen geweld worden aangedaan. De inspecteur pleegt immers het adagium te hanteren 'geef mij de feiten dan geef ik u het recht'.

Een (voorwaardelijk) sepot leidt wel tot een aantekening in de justitiële documentatie

Zo ook in een recente zaak waarin de beantwoording van een vragenbrief fiscaal geladen was en het OM zich op het standpunt stelde dat daarmee bewust een onjuiste voorstelling van de feitelijke gang van zaken werd gegeven. Dit verwijt mondt voor het belastingadvieskantoor uiteindelijk uit in een transactie, inhoudend de betaling van een geldboete.

Sepot

Onderdeel van de berichtgeving van het OM hierover was dat door het kantoor jegens de twee betrokken belastingadviseurs inmiddels interne maatregelen waren genomen.³ Dat was voor het OM kennelijk een van de redenen om de strafzaken tegen de twee (voorwaardelijk) te seponeren. De andere reden was dat het

OM de Belastingdienst had verzocht te onderzoeken of tegen hen een tuchtklacht kan worden ingediend. In de woorden van het OM was daarmee 'een voldoende stevig signaal gegeven en voldoende leedtoevoeging voor deze betrokkenen bewerkstelligd.' Op grond van artikel 167, tweede lid Wetboek van Strafvordering kan het OM afzien van vervolging. In de recent gewijzigde 'Aanwijzing sepot en gebruik sepotgronden' is het beleid dienaangaande neergelegd.⁴ Vermoedelijk is in de zaken van de adviseurs gebruikgemaakt van sepotgrond 20 'ander dan strafrechtelijk ingrijpen prevaleert'. Blijkens de toelichting wordt dan bedoeld op bijvoorbeeld het tuchtrecht als 'semi-strafrechtelijke' afdoening. Een dergelijk sepot betreft een beleidssepot hetgeen inhoudt dat het OM meent dat een succesvolle vervolging technisch haalbaar zou zijn, maar op gronden aan het algemeen belang ontleend (verdere) vervolging onwenselijk is.

Tuchtklacht

Dat het OM deze opdracht heeft gegeven zal verband hebben gehouden met het feit dat het ingevolge het 'Reglement Tuchtzaken'⁵ de D-G van de Belastingdienst tot het rijtje van klagers behoort. Indien de Belastingdienst evenwel zou hebben gemeend dat klagen over de handelwijze van de twee adviseurs geïndiceerd was, mag eigenlijk worden verwacht dat die beslissing zelfstandig zou worden genomen en niet vele jaren later na een vingerwijzing van een ketenpartner.⁶

Leedtoevoeging

Met de interne consequenties én mogelijk een tuchtrechtelijke maatregel vanuit de beroepsgroep meent het OM dus dat sprake is van voldoende leedtoevoeging om de zaken te seponeren. Ondanks het feit

dat ingevolge het eerste artikel van het 'Reglement Beroepsuitoefening RB' een (voorwaardelijk) sepot niet hoeft te worden gemeld aan het bestuur leidt deze afdoeningswijze wel tot een aantekening in de justitiële documentatie.⁷ Dit kan bijvoorbeeld gevolgen hebben bij het aanvragen van een verklaring omtrent gedrag (VOG) waarbij de justitiële documentatie wordt geraadpleegd. In zoverre behoort de kwestie op beide fronten toch nog niet echt tot het verleden van betrokkenen anders dan het persbericht doet geloven.

1 Artikel 47 AWR.

2 Artikel 68, lid 1 onder a, jo 69, lid 1 AWR.

3 <https://www.om.nl/documenten/publicaties/fp-hoge-transacties/feitenrelaas/map/feitenrelaas-gourmande>.

4 Stcr. 2020, 62570.

5 Van de NOB, idem in het 'Reglement Tuchtrechtspraak RB'.

6 Artikel 6.2 en 6.4 Reglement Tuchtrechtspraak – een klacht dient te worden ingediend binnen een jaar na de dag waarop de klager heeft kennisgenomen of redelijkerwijs kennis heeft kunnen nemen van het handelen of nalaten.

7 Besluit justitiële en strafvorderlijke gegevens, Stb. 2021, 268.

Door: **mr. Anneke Nuyens**
De Bont Advocaten